

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Vlado Mareš, Zlatko Čobović, Ljiljana Smajlović, Nevena Krivokapić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vera Barišić – Popović, Vera Didanović, Petar Jeremić, Ivana Stjelja i Dragan Đorđević, na sednici održanoj 31.5. 2018. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom "Zamenik predsednika opštine Paraćin dodelio novac iz državne kase privatnoj firmi u kojoj je direktor?!", objavljenim 17. aprila 2018. godine, "Paraćin online" **prekršio je tačke 1, 2 i 3 Odeljka V (Novinarska pažnja) Kodeksa novinara Srbije**, o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom, da ne sme slepo da veruje izvoru informacija, odnosno da mora da vodi računa da izvori često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i da prilagođavaju svoje iskaze tim interesima, kao i da je prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži.

OBRAZLOŽENJE

Tomislav Šaletić, zamenik predsednika Opštine Paraćin, podneo je žalbu Savetu za štampu verujući da je sporim tekstom prekršeno više tačaka Kodeksa novinara iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Nezavisnost od pritiska, Odgovornost novinara, Novinarsku pažnju i Odnos prema izvorima informisanja. Takođe je naveo i da su osobe koje vode i uređuju portal ekonomski zavisna od osoba koje vode SNS u Paraćinu, budući da su zaposleni kod njih. U žalbi je istaknuto da, između, ostalog, novinar fingira postojanje izvora, odnosno da objavljuje podatke koji su javno dostupni i tom prilikom potpuno potvrđuje da je izmislio svoj anonimni izvor informisanja, kao i da je netačna tvrdnja da je on direktor "SpektarInvesta", te da je „sam sebi namestio posao od 13 miliona“ na tenderu za rekonstrukciju gradske apoteke. „Kriterijuma i izbor ponuđača nije samostalno obavljala lokalna vlast u Paraćinu već u saradnji sa Kancelarijom za upravljanje javnim ulaganjima koja priprema predlog konkursne dokumentacije za javnu nabavku i daje konačnu saglasnost na nju pre objavljivanja, a istovremeno njeni predstavnici su članovi Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke. Dodeljivanje posla preduzeću koje ponudi najnižu cenu nije 'izgovor' kako tendenciozno tvrdi autor teksta, već osnovni razlog po Zakonu o javnim nabavkama da se dodeli posao određenom izvođaču radova“, ističe se, između ostalog, u žalbi. Šaletić je istakao da su sve iznete tvrdnje neistinite i tendenciozne, da su po sadržini klevete, optuživanje za kršenje zakona kojeg nema, a pošto se novinar nije potrudio da dobije informacije druge strane može se pretpostaviti i da je javnost namerno dovedena u zabludu.

U odgovoru na žalbu, portala "Paraćin online" navedeno je da je tekst preuzet u celini sa portala "Srbija danas". Oni su osporili nadležnost Saveta za štampu u ovom slučaju tvrdeći da je portal "u postupku registracije", te da to znači da još nije medij, niti su osobe koje pišu tekstove novinari, već "građani koji objavljuju nešto na internetu", zbog čega za njih ne važi ni novinarski kodeks, U

odgovoru je takođe navedeno i da ni izdavač, ni autor teksta nisu osobe koje je imenovao podnosilac žalbe.

Komisija za žalbe se nije bavila utvđivanjem identiteta izdavača, urednika ili autora spornog teksta, budući da niti ima takve podatke, niti je to u njenoj nadležnosti. Zbog toga se nije ni izjašnjavala u vezi sa eventualnim prekršajem Kodeksa u delu koji se odnosi odredbe koje se tiču sukoba interesa i uticaja interesa izdavača na uređivačku politiku.

Komisija, međutim, nije prihvatila tvdnje da nije nadležna za odlučivanje o povredama Kodeksa ukoliko medij nije registrovan. Zakon o javnom informisanju i medijima ne propisuje obavezu registracije medija, što nikako ne znači da u tom slučaju za njih ne važe etička pravila profesije, niti se novinar postaje u trenutku kada se medij za koji neko piše upiše u Registar medija. Portal "Paraćin online" je, po svojoj formi i sadržajima koje objavljuje, nesumnjivo namenjen javnom informisanju i zbog toga medij, što je dodatno potvrđeno i namerama onih koji ga "uređuju" da ga registruju. Komisija za žalbe nema nikakvu dilemu da to što je taj postupak još u toku ni na koji način ne amnestira portal od odgovornosti, odnosno od obaveze da poštuju Kodeks novinara Srbije.

Osim toga, redakcije su odgovorne za sve sadržaje koje objavljuju, bez obzira da li su proizvedeni u tom mediju ili preuzeti od nekog drugog, kao što "Paraćin online" tvrdi da je ovoga puta slučaj. Kodeks jasno navodi da su medije odgovorni čak i za agencijske vesti koje prenose. "Srbija danas" je, nakon ovog teksta, objavila još nekoliko tekstova na istu temu u kojima je Šaletiću pružena prilika da iznese svoju stranu "priče", pa je "Paraćin online", kad je već preuzeo sporan tekst, trebalo da prenese i ono što je kasnije objavljeno. Zbog toga, po mišljenju članova Komisije, portal nije postupio u skladu sa načelima novinarske pažnje.

Beograd, 31.5.2018.

Predsedavajući

Vlado Mareš